

**Govor predsednika Zveze slovenskih častnikov, dr. Alojza Šteinerja
na slovesnosti občine Beltinci ob državnem prazniku dnevu generala Maistra
v Dokležovju, 21. novembra 2015**

Spoštovani podžupan občine Beltinci gospod Roman Činč,
spoštovani občinski svetniki,
spoštovani predstavniki veteranskih in domoljubnih organizacij,
cenjeni gostje in udeleženci današnje slovesnosti, lepo pozdravljeni

V pripravi na današnji govor, sem poskušal ugotoviti, koliko slovesnosti v počastitev državnega praznika ob dnevu generala Maistra se bo odvijalo v teh dneh. V glasilu Zveze društev general Maister – Maistrov glas, so poleg osrednje slovesnosti v Celju, navedene še tiste v Kamniku, v Ravnah na Koroškem, Mariboru, Zagorju ob Savi, Dornavi, Metliki in na Uncu. Gotovo vseh niso zapisali, med njimi je tudi ta na katero ste me povabili kot govornika. Zato se vam zahvaljujem in si štejem v čast, da lahko ob tej priložnosti spregovorim kot predsednik Zveze Slovenskih častnikov in general Slovenske vojske.

Spoštovani

Slovenci nismo številčno velik narod, smo pa narod velikih posameznikov. Med njimi posebno mesto zavzemajo pesniki, pisatelji ter vizionarji, ki so v svojem času in ob prelomnih zgodovinskih trenutkih, začutili priložnost za uresničitev narodovih hotenj in sanj. Naj izpostavim Primoža Trubarja, Franceta Prešerna in Ivana Cankarja. Eden izmed njih je tudi general, pesnik in domoljub Rudolf Maister – Vojanov.

Rudolf Maister je ob razpadu Avstro-Ogrske monarhije, v viharju 1. svetovne vojne, začutil priložnost za nastanek slovenske nacionalne države ter svoja hotenja in vojaške izkušnje usmeril v uresničitev tega cilja. Zavedal se je, da lahko kot vojak pomembno prispeva k uresnitvi sanj o slovenski državi. Naloga pa ni bila lahka: v kaosu razpadajoče večnacionalne monarhije je bilo treba vzpostaviti novo, slovensko vojsko, ter jo uporabiti v akcijah za zaščito etničnega prostora. Maister je pravilno ocenil, da bo ob razpadu Avstro-Ogrske ključna postavitev in zavarovanje severne meje, pri čemer je bilo odločilno ali bo Maribor v slovenskih rokah. S svojim pešpolkom, v katerem so bili zavedni slovenski fantje, je novembra 1918 leta razorožil nemško Zeleno gardo, ter z nadaljnjimi akcijami začrtal slovensko severno mejo. Zavedal pa se je tudi, da je slovenski življenj še med reko Muro in Rabo. Tako je s svojim pogumom in vizionarstvom ter akcijami, ki jih je vodil, vplival na potek zgodovine na tem prostoru.

Ob tem omenimo še Ivana Jeriča iz Dokležovja, kasnejšega kaplana, župnika in kanonika, ki je bil član prekmurske osvobodilne legije, ki so jo leta 1919 leta na Maistrovo pobudo ustanovili v Ljutomeru. Tudi dr. Mitja Slavič, kot član jugoslovanske pariške

mirovne delegacije, verjetno ne bi uspel, če ne bi imeli za sabo zvestih slovenskih domoljubov in ljudi, ki so verjeli, da je prekmursko ozemlje slovensko, ki v stoletjih tuje nadvlade ni bilo asimilirano. V Maistru, Slaviču in Jeriču lahko prepoznavamo vsestranske borce za slovenstvo. Vprašanje je, kateri jezik in kultura bi danes prevladovala v pokrajini ob Muri, če ne bi bilo omenjenih osebnosti in njihovih sodelavcev.

Rudolf Maister ni bil le slovenski častnik in domoljub. Poznamo ga kot poznavalca in uživalca lepega. Bil je pesnik, ljubiteljski slikar, ljubitelj in zbiralec knjig in bibliograf. Kot drzen in romantičen bojevnik in narodno zavedni častnik Avstro-ogrske vojske, sodi med velike slovenske vojaške osebnosti. Nanj smo upravičeno lahko ponosni, nam vojakom pa je še vedno lahko vzor. Njegovo domoljubje in narodna zavednost pa sta uporabni tudi za današnji čas, v dobi globalizacije, kot izziv sedanji generaciji. Zgodovinski spomin na Maistra ni le spomin na izjemnega Slovenca, ampak tudi spomin na tiste domoljube, ki so v prelomnih zgodovinskih trenutkih dali svoj prispevek, da so se uresničila narodova hotenja, ter smo se Slovenci ohranili in preživeli v zgodovinskih viharjih na križišču tujih interesov.

Pomen generala Maistra in njegovih dejanj pa je predvsem v osvoboditvi slovenskega duha, ki si je v boju za slovensko narodnostno ozemlje prvič drznil dejavno, tudi z orožjem, poseči po svoji pravici, k čemur so predhodni rodovi le pozivali ali sanjali. General Maister in njegovi borci so storili prva odločna dejanja k osamosvojitvi Slovenije.

Odločilnost in pomembnost dogodkov iz let 1918 in 1919 lahko primerjamo s tistim iz obdobja 1941 do 1945 in 1990 do 1991. Med temi obdobji je moč najti mnoge podobnosti, predvsem v Maistrovem načrtnem oblikovanju slovenske vojaške moči, ter drznih, a preišljenih vojaških akcijah. Le malokdo je verjel, da se bo priložnost, kot jo je ob koncu prve svetovne vojne zaznal Maister, pred generacijo pojavila tudi v začetku devetdesetih let prejšnjega stoletja. Priložnost za več stoletni sen slovenskega naroda po lastni državnosti je bila spet tu. A bila je le priložnost, ki jo je bilo treba izkoristiti. Na plebiscitu o samostojni slovenski državi izpred četrtr stoletja so ljudje to vedeli in tudi nedvoumno izražali. Tisto kar so Maister in njegovi borci začeli in uporniki iz obdobja druge vojne v štiridesetih nadaljevali, so uporniki z razlogom v devetdesetih prejšnjega stoletja zaokrožili. Zato bomo lahko prihodnje leto praznovali 25-letnico slovenske samostojnosti. Če ne bi imeli generala Maistra in njegovih dejanj, bi pred štiriindvajsetimi leti bili brez pomembnega zgleda.

Mlajše generacije Slovencev v zadnjih dveh desetletjih in pol šele prav spoznavajo vlogo generala Maistra in njegovih borcev pri prizadevanjih za osamosvajanje slovenskega naroda. To je pomembno, ker je sporočilo Maistrovega duha živo tudi danes. Opominja nas, da si mnogokrat sami postavljamo ovire, ker se bojimo uresničiti svoje cilje. Prav tako

opozarja, da je izpostavljanje majhnosti mnogokrat samo priročen izgovor, da se ne bi z drznimi dejanji izpostavljali sodbi zgodovine. A ta zgodovinska sodba je neizprosna in se ji ni mogoče izogniti. Danes pa lahko izpostavimo še nekaj, kar mogoče pogrešamo. To je občutek pravega trenutka in voditeljstvo, ki zna v izzivih in grožnjah katerim smo priča, najti in pokazati pravo pot in opozoriti na primerno ravnanje.

Spoštovani.

Naj zaključim z besedami s katerimi sem začel. Ko sem prelistal letni koledar prireditev v občini Beltinci sem ugotovil, da pomemben del aktivnosti odpade na kulturno in etnološko področje in ohranjanje zgodovinskega spomina. Iz tega bi si upal trditi, da so Maistrove ali Jeričeve korenine globoko zarasle v prekmursko prst in ravnico današnje občine Beltinci, prijele pa so se tudi med tistimi, ki skrbite za to podobo in med mladimi, ki vam sledijo. Zato izkoriščam to priložnost in se zahvalim, vam spoštovana gospa Marija Zver in vašim članom v Društvu prijateljev mladine Dokležovje. Prepričan sem, da bi Maister, pa tudi Jerič, še bi vas in nastopajoče na slovesnosti danes lahko videla, bila ponosna na vas. Tako kot vi s ponosom ohranjate spomin naju. Naj se ve, da ne bo pozabljeno.

Cenjeni zbor, čestitam k prazniku generala Maistra in hvala vam, zato da ohranjate spomin na slovenske domoljube. Slava Maistrovemu spominu.